

ଷଷ୍ଠ ଭାରତୀୟ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଧାତବ ପଦାର୍ଥ ମଞ୍ଚର 2025 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତୀୟ ଇସ୍ଵାତ ଶିଳ୍ପର ଦିଶା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଖନନ, ଉତ୍ପାଦନ ଚାହିଦା ଏବଂ ବିତରଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ

Posted On: 19 SEP 2017 8:42PM by PIB Bhubaneswar

ଷଷ୍ଠ ଭାରତୀୟ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଧାତବ ପଦାର୍ଥ ମଞ୍ଚ ଭାରତୀୟ ଚ୍ୟାନ୍ସର ଅଫ କମର୍ସ (ICC) ଦ୍ଵାରା ଆସକାକାଲି ନୂଆଦିଲ୍ଲୀଠାରେ ଆରମ୍ଭ ହେବ । ଇସ୍ଵାତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଚୌଧୁରୀ ବିରେନ୍ଦ୍ର ସିଂ ଏହାର ଉଦଘାଟନ କରିବେ ।

ଏହି ଆଲୋଚନା ଚକ୍ରରେ 2025 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତୀୟ ଇସ୍ଵାତ ଶିଳ୍ପର ବିବିଧ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯିବ । ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଲା-ଖନନ, ଉତ୍ପାଦନ ଚାହିଦା ଓ ବିତରଣ, ଭବିଷ୍ୟତ ଲାଗି ଏକ ଅଣ-ଲୌହ ପରିସ୍ଥାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଲାଗି ଅଭିନବ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ଧାତବ ପଦାର୍ଥ ଶିଳ୍ପ ଲାଗି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ- ବର୍ତ୍ତମାନର ଆହ୍ଵାନ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତର ସମ୍ଭାବନା । ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି ଭାରତୀୟ ଇସ୍ଵାତ ଶିଳ୍ପ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ପ୍ରଗତି ଲାଭ କରିଛି ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରତି ଏହା ବିଶ୍ଵରେ ତୃତୀୟ ସର୍ବାଧିକ ଶ୍ଵିଲ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ର । ଦେଶର ମୋଟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦନରେ ଏହାର ଯୋଗଦାନ ହେଉଛି ଶତକଡ଼ା 2 ପ୍ରତିଶତ । ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତ 100 ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ଅତିକ୍ରମ କରିସାରିଛି । ନିର୍ମାଣ, ମୋଟର ବାହନ ଏବଂ ଭିଡ଼ିଊମି କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷମତା ଓ ଚାହିଦା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଲାଗି ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କାରଣରୁ ବିଶ୍ଵ ଇସ୍ଵାତ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତ ଏକ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ କ୍ଷେତ୍ର ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେଉଛି । ଇସ୍ଵାତ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତାରେ ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାର ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଇସ୍ଵାତ ନିର୍ମାଣକାରୀ କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟାଧୁନିକରଣ କରାଯିବା ସହ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟତା କମ୍ପାନୀମାନେ ନୂତନ ଇସ୍ଵାତ କାରଖାନା ନିର୍ମାଣ କରିବା ନେଇ ଆଗଭର ହେଉଛନ୍ତି ।

କ୍ୟାବିନେଟ ଜାତୀୟ ଇସ୍ଵାତ ନୀତି 2017 ର ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଇସ୍ଵାତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ 10 ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ କରାଯିବା ଲାଗି ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରଗତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଇସ୍ଵାତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାହିଦା କମ ରହିଛି ଓ କଞ୍ଚାମାଲର ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହି ନୀତି ଅଧୀନରେ ଘରୋଇ କୋଇଲା ଯୋଗାଣରେ ବୃଦ୍ଧିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଫଳରେ ଆମଦାନୀ ଉପରେ ଅଧ୍ୟାଧି ନିର୍ଭରତା ହ୍ରାସ ପାଇବ ଏବଂ 2030 ସୁଦ୍ଧା ଚାହିଦା 300 ମିଲିଅନକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।

ଏହି ନୀତି ମଧ୍ୟ 2030 ସୁଦ୍ଧା ମୁଣ୍ଡପିଛା ଇସ୍ଵାତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ 160 କିଲୋଗ୍ରାମକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନେଇ ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଘରୋଇ ଇସ୍ଵାତ ଉତ୍ପାଦନ ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନ ରକ୍ଷାକରି ନିରାପଦ ଓ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ଶକ୍ତି ଓ କଞ୍ଚାମାଲ ସାମର୍ଥ୍ୟତା ଭିତ୍ତିରେ ଇସ୍ଵାତ ଉତ୍ପାଦନ ଲାଗି ବିଶ୍ଵରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ହାସଲ ଲାଗି ଏହି ନୀତି ଇସ୍ଵାତ ଶିଳ୍ପକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରୁଛି ।

ଭାରତରେ ସହାରାଂଚଳ ଭିଡ଼ିଊମି ଏବଂ ନିର୍ମାଣକାରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃଦ୍ଧି ହେତୁ ଏହା ସୂଚାଇଥାଏ ଯେ ଆଗାମୀ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଚାହିଦା ରହିବ ।

ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଚାହିଦା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଭାରତୀୟ ଇସ୍ଵାତ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଗତି ଲାଗି ଅନେକ ସୁଯୋଗ ରହିଛି । ଏହାର କାରଣ ହେଲା ଏବେ ଦେଶରେ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଇସ୍ଵାତ ଆବଶ୍ୟକତା 61 କିଲୋଗ୍ରାମ ରହିଥିବା ବେଳେ ବିଶ୍ଵରେ ଏହା ହାରାହାରି 208 କିଲୋଗ୍ରାମ ରହିଛି । ତେଣୁ ଦେଶରେ ଏହା ଅନେକ ପରିମାଣର କମ ରହିଛି ।

ତେବେ ଅଣ-ଲୌହ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅଣଲୌହ ଧାତବ ଶିଳ୍ପ (ଆଲମିନିୟମ, କପର ଜିଙ୍କ, ଲେଡ, ଟିଣ ଓ ନିକେଲ) ଆଦି ଇସ୍ଵାତର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିବାକୁ ବସିଛନ୍ତି । ଏହାର କାରଣ ହେଲା ଆମଦାନୀ ଶିଳ୍ପର ଅନୁକୂଳ ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁ ଆମଦାନୀ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ଏବଂ ବଜାରରେ ଚୀନ ଦ୍ଵାରା ଶସ୍ତା ତଥା ସବସିତି ଯୁକ୍ତ ଜିନିଷର ପ୍ରାବଲ୍ୟ । ଆସିଆନ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସହ ଭାରତର ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ ରାଜିନାମା ଯୋଗୁ ପରିସ୍ଥିତି ଆହୁରି ଗୁରୁତର ହୋଇପଡିଛି । ଏହି ରାଜିନାମା ଯୋଗୁ ଶେଷ ଉତ୍ପାଦ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଆମଦାନୀ ଶୁଳ୍କରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବା ଫଳରେ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖାଦେଇଛି ।

ଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଭିଡ଼ିଊମିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ନେଇ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ ଫଳରେ ଇସ୍ଵାତର ଚାହିଦା ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ରହିଛି । ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ଏବଂ ନିର୍ମାଣ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରଗତି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯାଉଥିବାରୁ ଚାହିଦା ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାର ଆଶା କରାଯାଉଛି ।

ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରଗତି ହାସଲ ଓ ପ୍ରତିଦୃଷ୍ଟାତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଲାଗି ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ଓ ଅଭିନବତା ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିଥାଏ । ଦ୍ରବ୍ୟର କ୍ରମାଗତ ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ, ଉଚ୍ଚ ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନର ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ନହେବା, କଠୋର ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମ ଓ ସାମାଜିକ ଅପେକ୍ଷା ଫଳରେ ସମ୍ପ୍ରତି ବିଶ୍ଵବ୍ୟାପୀ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଧାତବ ଶିଳ୍ପ ଗୁରୁତର ଅର୍ଥନୈତିକ ସମସ୍ୟା ଦେଇ ଗତି କରୁଛି । ଏହି ଆଲୋଚନାକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ଲାଗି ଭାରତୀୟ ଚ୍ୟାନ୍ସର ଅଫ କମର୍ସ (ଆଇସିସି) ଷଷ୍ଠ ଭାରତୀୟ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଧାତବ ପଦାର୍ଥ ମଞ୍ଚ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀଠାରେ 2017 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 20 ରେ ଆୟୋଜିତ କରୁଛି । ଏହି ଅବସରରେ ଅର୍ଶ୍ଵେଷ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ଯଜ୍ଞ ଧାତବ ପଦାର୍ଥ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜ୍ଞାନଭିତ୍ତିକ ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛି, ଯାହାକି ଧାତବ ପଦାର୍ଥ କ୍ଷେତ୍ରର ଅସ୍ଥିରତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଅବଲୋକନ ପ୍ରଦାନ କରିବ । ଉଦଘାଟନା ସମାରୋହରେ ଯୋଗଦେଇ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ର ଇସ୍ଵାତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଚୌଧୁରୀ ବିରେନ୍ଦ୍ର ସିଂ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଖଣି ସଚିବ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାଧିକାରୀ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

*****

(Release ID: 1503536) Visitor Counter : 2

